

Analiza založniške dejavnosti na članicah Univerze v Ljubljani

Avtor: Filip Zule

Soavtorji/mentorji: Miha Kovač, Matevž Rudolf, Ana Vogrinčič Čepič

Analiza založniške dejavnosti na članicah Univerze v Ljubljani

Avtor: Filip Zule

Soavtorji/mentorji: Miha Kovač, Matevž Rudolf, Ana Vogrinčič Čepič

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta

Analiza založniške dejavnosti na članicah Univerze v Ljubljani

Avtor: Filip Zule

Soavtorji/mentorji: Miha Kovač, Matevž Rudolf, Ana Vogrinčič Čepič

Lektorica: Eva Vrbnjak

Tehnično urejanje in prelom: Jure Preglau

Fotografija na naslovnici: Stock photo © Molnia

Založila: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani

Izdal: Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo

Za založbo: Roman Kuhar, dekan Filozofske fakultete

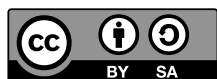
Tisk: Birografika Bori, d. o. o.

Ljubljana, 2019

Prva izdaja

Naklada: 200 izvodov

Publikacija je brezplačna

To delo je ponujeno pod licenco Creative Commons Priznanje avtorstva-Deljenje pod enakimi pogoji 4.0 Mednarodna licenca. / This work is licensed under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Prva e-izdaja. Publikacija je v digitalni obliki prosto dostopna na <https://e-knjige.ff.uni-lj.si/>

DOI: 10.4312/9789610602071

Kataložna zapisa o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

Tiskana knjiga

COBISS.SI-ID=300044288

ISBN 978-961-06-0208-8

E-knjiga

COBISS.SI-ID= 300041984

ISBN 978-961-06-0207-1 (pdf)

KAZALO

1	UVOD	5
2	ZALOŽBE ČLANIC UNIVERZE V LJUBLJANI	7
2.1	Število zaposlenih, ki se ukvarjajo z založništvom na članicah Univerze v Ljubljani	7
2.2	Ali na fakulteti formalno obstaja organ oziroma uredništvo, ki odloča o založništvu?	8
2.3	Pravilniki o založniški dejavnosti	8
2.4	Sprejemanje letnega založniškega programa	9
2.5	Knjigarne na fakulteti/akademiji	9
2.6	Kupovanje knjig prek spletnih strani	10
2.7	Distribucija publikacij po ostalih slovenskih knjižnicah	10
2.8	Število monografij, izdanih v letih 2015, 2016 in 2017	11
2.9	Razmerje med učbeniki, znanstvenimi in strokovnimi publikacijami	14
2.10	Ocena povprečne naklade v letu 2017	14
2.11	Prosto dostopne publikacije v letu 2017	14
2.12	Knjižne zbirke	15
2.13	Višina subvencij ARRS za leta 2015, 2016, 2017 in 2018	16
2.14	Promocija založniške dejavnosti in družbena omrežja	18
2.15	Kakšen je pogled na skupno univerzitetno založbo na članicah Univerze v Ljubljani?	18
3	ZNANSTVENE REVIJE ČLANIC UNIVERZE V LJUBLJANI	19
3.1	Raziskovalna področja znanstvenih revij	23
3.2	Jeziki znanstvenih revij	24
3.3	Tiskane izdaje revij	24
3.4	Povprečna cena posamezne številke revije	25
3.5	Elektronska oblika in formati	25
3.6	Prosta dostopnost znanstvenih revij	26
3.7	Spletne strani revij (platforme za izdajanje)	26
3.8	DOI-številke	27
3.9	Nosilci avtorskih pravic (fakulteta, avtorji, licenca Creative Commons)	28
3.10	Prvo leto izida posameznih revij	28
3.11	E-arhiv člankov	29
3.12	Število izdanih zvezkov v letu 2017	29
3.13	Povzetki v slovenščini	30
3.14	Povzetki v angleščini	30

3.15	Skupni obseg posameznega letnika 2017 (število strani)	30
3.16	Skupni obseg posameznega letnika 2017 (avtorske pole)	30
3.17	Število tiskanih izvodov zadnje številke	31
3.18	Subvencija ARRS za znanstvene revije v letih 2018 in 2019	31
3.19	Vpis v razvid medijev	34
3.20	Vpis v mednarodno bibliografsko bazo Scopus	35
3.21	Vpis v mednarodno bibliografsko bazo Web of Science	35
3.22	Vpis v mednarodno bibliografsko bazo DOAJ	36
3.23	Vpis v slovensko digitalno knjižnico dLib	36
3.24	Vpis člankov v COBISS	37
3.25	Indeks citiranosti v letu 2017	38
4	PRIMERJAVA SLOVENSКИH SPLOŠNIH IN ZNANSTVENIH ZALOŽB	41
4.1	Primerjava s splošnim knjižnim trgom	41
5	ZAKLJUČEK	43

1 UVOD

Že vrsto let se na Univerzi v Ljubljani pojavlja želja o skupni znanstveni založbi, pri kateri bi svoje publikacije izdajale članice Univerze. Takšna oblika je ustaljena praksa vseh večjih univerz na svetu. Na pobudo rektorata Univerze v Ljubljani je Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo pod mentorstvom prof. dr. Mihe Kovača, doc. dr. Ane Vogrinčič Čepič in dr. Matevža Rudolfa pripravil analizo založniške dejavnosti na Univerzi v Ljubljani.

Del raziskave se je odvil v zimskem semestru študijskega leta 2018/2019 pri seminarju predmeta Osnove svetovnega in slovenskega knjižnega trga, kjer so študentje¹ raziskali založniško dejavnost fakultet in akademij Univerze v Ljubljani ter zbrali vse potrebne podatke. Študentje so si pri iskanju podatkov o založniški dejavnosti fakultet pomagali s spletnimi stranmi fakultetnih² založb in znanstvenih revij, podatke o številu izdanih publikacij in faktorjih vpliva so pridobili v bibliografski bazi Cobiss, podatke o subvencioniranju monografij s strani Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Drugi del raziskave je opravil študent Filip Zule, ko so se podatki študentov natančno primerjali in dopolnjevali z individualnim raziskovanjem in s spletno anketo, ki so jo med vsemi članicami UL opravili na Znanstveni založbi FF.³ Spletna anketa je bila ustvarjena 4. oktobra 2018 prek spletne strani 1ka (<https://www.1ka.si/>) in

1 Podatke so zbirali študentje Daša Mačkić, Matevž Mandl, Taja Savič in Filip Zule.

2 Z izrazom fakulteta v nadaljnjem besedilu zajemamo tudi tri akademije, ki delujejo v okviru Univerze v Ljubljani.

3 Omenjena raziskava je tudi podlaga za diplomski seminar Filipa Zuleta z naslovom *Znanstveno založništvo na primeru Univerze v Ljubljani* (2019), ki je osnova za pričujočo publikacijo.

je vsebovala 41 vprašanj, ki so bila razdeljena na pet sklopov: kontaktni podatki, izdajanje znanstvenih revij, izdajanje monografij, organiziranost založništva ter način financiranja. Anketa, ki je bila poslana na elektronske naslove vseh založb fakultet in akademij Univerze v Ljubljani, je bila odprta med 25. oktobrom 2018 in 25. januarjem 2019. V tem obdobju je na anketni vprašalnik odgovorilo 23 (88,5 %) fakultet, tri (11,5 %) pa se na anketo niso odzvale (Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, Fakulteta za šport in Veterinarska fakulteta). Medicinska fakulteta ankete ni izpolnila, vendar je podatke posredovala naknadno po elektronski pošti.

Prave, močne univerzitetne založbe, kot jih poznajo prestižne univerze v tujini, pa v Sloveniji še nismo dobili, čeprav ima večina univerz v Sloveniji, razen ljubljanske, uradno že ustanovljene založbe (Univerzitetna založba Univerze v Mariboru, Založba Univerze na Primorskem in Založba Univerze v Novi Gorici), a se po številu izdanih knjig in načinu dela ne morejo primerjati s tovrstnimi založbami v tujini. Največja univerzitetna (fakultetna) znanstvena založba v Sloveniji je trenutno Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, ki je bila uradno ustanovljena leta 2008.

2 ZALOŽBE ČLANIC UNIVERZE V LJUBLJANI

2.1 Število zaposlenih, ki se ukvarjajo z založništvom na članicah Univerze v Ljubljani

Tabela 1: Število zaposlenih na založbah članic Univerze v Ljubljani (ocena)

Naziv fakultete / akademije	Število zaposlenih na založbi
Filozofska fakulteta	3
Ekonomska fakulteta	2
Fakulteta za strojništvo	2
Fakulteta za elektrotehniko	1
Fakulteta za upravo	1
Pedagoška fakulteta	1
Teološka fakulteta	1
Fakulteta za družbene vede	0,5
Fakulteta za računalništvo in informatiko	0,5
Fakulteta za socialno delo	0,5
Zdravstvena fakulteta	0,25
SKUPAJ	12,75

Število zaposlenih v fakultetnih založbah je težko določljivo. Pogosto založniške procese na fakultetah opravlja bibliotekar ali kdo drug od zaposlenih strokovnih delavcev. Nemalokrat se z založništvom ukvarjajo tudi mladi raziskovalci ali pa

posamezni profesorji, ki to počnejo prostovoljno iz osebnega interesa ali po navdilih vodstva fakultete. V tabeli je razvidno, kakšno je dejansko število zaposlenih na založbah. Največ založb (36,3 %) ima zaposleno eno osebo, najmanj (9,1 %) 0,25 (Zdravstvena fakulteta), največ pa 3 zaposlene (Filozofska fakulteta). Ostale fakultete nimajo formalno zaposlenih oseb oziroma za založništvo skrbijo prostovoljno, v okviru fakultetne knjižnice ali pa komisije za založništvo.

2.2 Ali na fakulteti formalno obstaja organ oziroma uredništvo, ki odloča o založništvu?

Kot smo ugotovili v raziskavi, šest fakultet nima organa oziroma uredništva, ki bi odločalo o založništvu, ostalih 20 fakultet pa ga ima. O založništvu na teh fakultetah odločajo komisije za založništvo, tisk in knjižničarstvo (osem fakultet), uredniški odbori (šest fakultet), senat oziroma kolegij dekana fakultete (tri fakultete) ali pa avtorji oziroma po dogovoru (ena fakulteta).

2.3 Pravilniki o založniški dejavnosti

Enajst oziroma 42,3 % fakultet ima na svoji spletni strani povezavo do pravilnika o založniški dejavnosti. V večini primerov (sedem fakultet oziroma 63,64 %) imajo samostojne pravilnike o založniški dejavnosti, štiri fakultete (36,36 %) pa imajo pravilnike o založniški dejavnosti znotraj pravil fakultete. Fakultete s pravilniki o založniški dejavnosti so:

- Akademija za likovno umetnost in oblikovanje
- Biotehniška fakulteta
- Fakulteta za družbene vede
- Fakulteta za elektrotehniko
- Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo
- Fakulteta za pomorstvo in promet
- Fakulteta za računalništvo in informatiko
- Fakulteta za upravo
- Filozofska fakulteta
- Naravoslovno-tehniška fakulteta
- Teološka fakulteta

V pravilnikih o založniški dejavnosti imajo fakultetne založbe zapisano, kaj točno določena založba izdaja, pravila o izdajanju monografij in učbenikov, pravila o

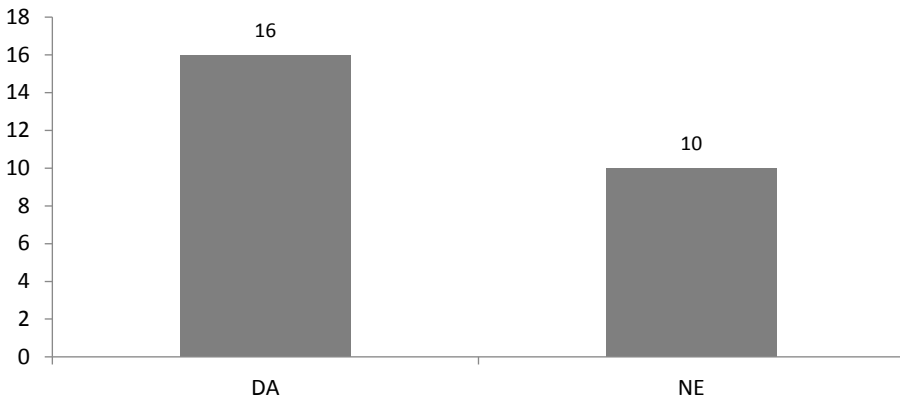
organizaciji dela in financiranju dejavnosti založb, naloge urednikov in drugih zaposlenih ter določena razmerja med založbami in avtorji publikacij. Več kot polovica članic UL nima formalno urejenega pravilnika o založniški dejavnosti, čeprav mnoge izmed njih kljub temu izdajajo publikacije.

2.4 Sprejemanje letnega založniškega programa

Za 20 fakultet ni podatka o načinu sprejemanja letnega založniškega programa, se pravi, da ni jasno, kako se posamezne članice odločajo, katere publikacije bodo izdale.

Sicer pa v povprečju fakulteta oziroma založba izda namenska sredstva za objavo publikacij, založniški organ oziroma uredništvo pa objavi interni razpis za izdajo publikacij, na katerega se lahko prijavijo avtorji. Uredništvo pregleda prijave in v okviru finančnih sredstev na založbi potrdijo publikacije, ki bodo predvidoma natisnjene. Večinoma tudi ni jasno, katere naslove bodo fakultete prijavile na zunanje založniške razpise, na primer javni razpis ARRS za sofinanciranje monografij in znanstvenih revij.

2.5 Knjigarne na fakulteti/akademiji

Slika 1: *Ima založba fizično knjigarno na fakulteti oziroma akademiji?*

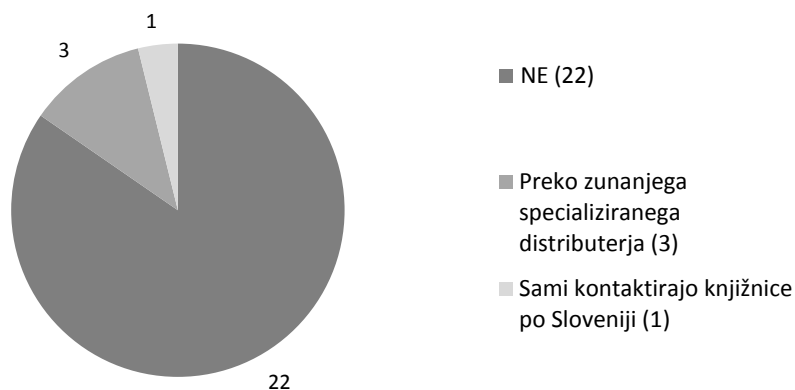
Zgovoren je podatek, ali ima posamezna fakulteta organizirano knjižno prodajo. Večina publikacij, ki izidejo pri fakultetnih založbah, je namenjena predvsem zaposlenim in študentom (še posebej univerzitetni učbeniki). Iz tabele je razvidno,

da ima 61,5 % oziroma 16 znanstvenih založb fizično knjigarno na fakulteti, 38,5 % (10) pa ne. Nekatere fakultete, pri katerih je zabeleženo, da imajo fizično knjigarno, sicer svoje publikacije prodajajo v sklopu fakultetne knjižnice ali pa referata, kar pa v resnici ne moremo šteti za pravo knjigarno. Ocena je, da ima manj kot deset članic UL prostor, kamor lahko vstopi in kupi knjigo naključni obiskovalec. Nekatere fakultete (na primer Pravna fakulteta) so knjigotrštvo prepustile zunanjim poslovnim partnerjem (v tem primeru Litteralis d.o.o), ki imajo svoje prostore na sedežu fakultete.

2.6 Kupovanje knjig prek spletnih strani

Večina fakultet ne ponuja nakupa gradiva prek spletnih strani. Postopek kupovanja knjig na ostalih fakultetah prek spletne strani je podoben kot pri drugih sodobnih knjigarnah, z eno pomembno razliko. Številne fakultete ponujajo nakup samo prek spletnega obrazca oziroma naročilnice, ki ga kupec izpolni in pošlje prek spletne strani, elektronskega naslova oziroma na sedež fakultete. Če kupci gradivo naročajo prek elektronskega naslova, na svoj naslov dobijo potrditveno pošto, v večini primerov pa fakultete pošljejo gradivo kupcu po prejemu nakazila. Le dve fakulteti (Filozofska fakulteta in Fakulteta za družbene vede) imata sodobno spletno knjigarno, kjer je mogoče neposredno oddati naročilo in urediti plačilo s kreditno kartico, spletnim nakazilom ali plačati ob povzetju pošiljke.

2.7 Distribucija publikacij po ostalih slovenskih knjižnicah

Slika 2: *Ali je organizirana prodaja po ostalih slovenskih knjižnicah?*

Kar 84,6 % ali 22 fakultet nima organizirane prodaje slovenskim knjižnicam, kar je zelo pomemben knjigotrški segment pri običajnih slovenskih založbah. 11,5 % oziroma 3 fakultete knjige prodajajo prek zunanjega specializiranega distributerja, 3,9 % oziroma ena fakulteta pa sama kontaktira nekatere knjižnice po Sloveniji. Nobena izmed fakultet Univerze v Ljubljani nima organizirane samostojne prodaje po knjižnicah po Sloveniji, kar tudi sicer ni običajno za manjše založbe v Sloveniji.

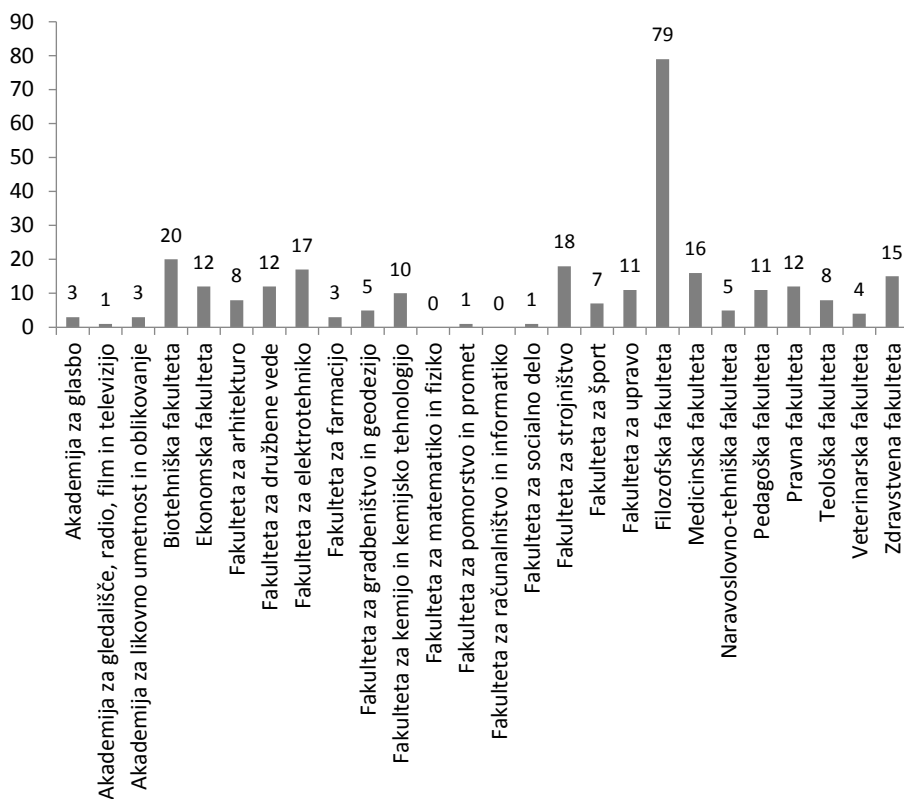
2.8 Število monografij, izdanih v letih 2015, 2016 in 2017

Do podatka, koliko monografij izda posamezna članica UL, je bilo težko priti. Sistem Cobiss v številu izdaj za posamezno fakulteto zajame tudi mnoge publikacije, ki jih ne moremo šteti za prave monografije (na primer študijska gradiva, diplome, seminarje ...). Za relevantno merilo smo zato vzeli vse publikacije, ki imajo ISBN številko, vendar je bilo tudi tu treba narediti izbor in izvzeti vse publikacije, ki jih ne moremo šteti za knjigo v pravem pomenu besede (na primer knjižica povzetkov neke konference ...).

V obdobju med letoma 2015–2017 je Filozofska fakulteta izdala v povprečju 71 knjižnih naslovov letno. V enakem obdobju je najmanj publikacij izdala Fakulteta za računalništvo in informatiko (2), sledita ji Akademija za gledališče, radio, film in televizijo ter Fakulteta za pomorstvo in promet, ki sta izdali vsaka po tri publikacije. Fakulteta za matematiko in fiziko, ki nima zabeleženih izdajanj monografij, sodeluje z založništvom Društva matematikov, fizikov in astronomov Slovenije, kjer predvsem izdajajo zbirke vaj. Skupno so v obdobju 2015–2017 fakultete izdale 879 znanstvenih in strokovnih monografij ter učbenikov oziroma povprečno 293 publikacij na leto.

Tabela 2: Število izdanih monografij v letih 2015, 2016, in 2017

Naziv fakultete / akademije	Št. izdanih monografij z ISBN številko v letu 2015	Št. izdanih monografij z ISBN številko v letu 2016	Št. izdanih monografij z ISBN številko v letu 2017	SKUPAJ v letih 2015–2017
Filozofska fakulteta	72	63	79	214
Fakulteta za družbene vede	38	23	12	73
Fakulteta za strojništvo	17	24	18	59
Medicinska fakulteta	21	13	16	50
Biotehniška fakulteta	14	11	20	45
Fakulteta za elektrotehniko	10	14	17	41
Pedagoška fakulteta	16	12	11	39
Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo	17	12	10	39
Fakulteta za arhitekturo	18	10	8	36
Fakulteta za upravo	13	10	11	34
Zdravstvena fakulteta	5	12	15	32
Ekonomska fakulteta	11	7	12	30
Pravna fakulteta	5	12	12	29
Fakulteta za šport	10	11	7	28
Teološka fakulteta	10	9	8	27
Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo	7	8	5	20
Veterinarska fakulteta	8	8	4	20
Akademija za likovno umetnost in oblikovanje	4	6	3	13
Fakulteta za farmacijo	4	5	3	12
Naravoslovno-tehniška fakulteta	4	2	5	11
Akademija za glasbo	4	4	3	11
Fakulteta za socialno delo	2	5	1	8
Akademija za gledališče, radio, film in televizijo	1	1	1	3
Fakulteta za pomorstvo in promet	2	0	1	3
Fakulteta za računalništvo in informatiko	1	1	0	2
Fakulteta za matematiko in fiziko	0	0	0	0
SKUPAJ	314	283	282	879

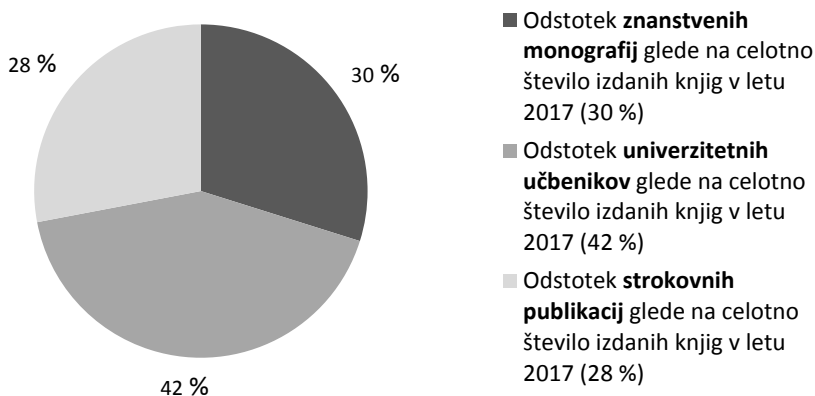

Slika 3: Število izdanih monografij v letu 2017

Leta 2017 so fakultete v povprečju izdale 10,85 publikacij na posamezno članico. Največ publikacij je izdala Filozofska fakulteta (79 oziroma 28 % vseh knjig na celotni univerzi). Filozofska fakulteta je tako izdala več kot četrtno vseh izdanih monografij in učbenikov na fakultetah Univerze v Ljubljani. Sledijo ji Biotehniška fakulteta (20), Fakulteta za strojništvo (18), Fakulteta za elektrotehniko (17), Medicinska fakulteta (16), Zdravstvena fakulteta (15) in druge.

V bibliografski bazi Cobiss je za leto 2017 pri nekaterih fakultetah še danes zabeleženo gradivo, ki je še v tisku. Teh publikacij nismo upoštevali pri izračunu števila monografij in učbenikov.

2.9 Razmerje med učbeniki, znanstvenimi in strokovnimi publikacijami

Slika 4: Razmerje med učbeniki, znanstvenimi in strokovnimi publikacijami

Kot je razvidno iz zgornjega grafa, so fakultete in akademije Univerze v Ljubljani v letu 2017 glede na celotno število knjig izdale največ univerzitetnih učbenikov (42 % oziroma 118 učbenikov), sledi izdaja znanstvenih monografij (30 % oziroma 85 znanstvenih monografij) in izdaja strokovnih publikacij (28 % oziroma 79 strokovnih publikacij).

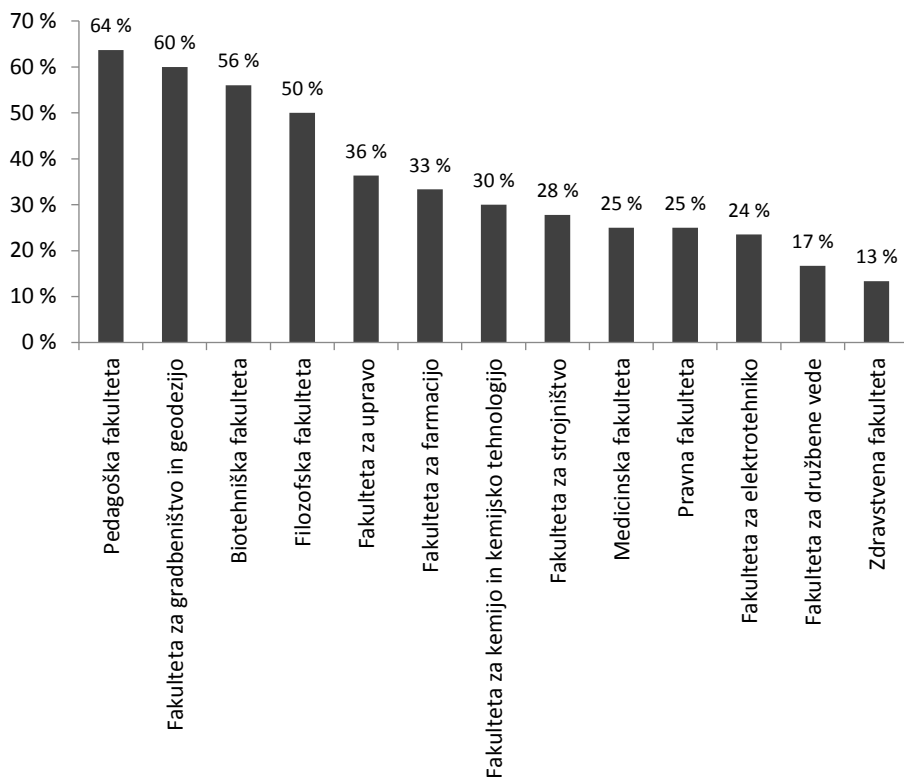
2.10 Ocena povprečne naklade v letu 2017

Ocena povprečne naklade knjig založb v letu 2017 je 250 izvodov. Največjo povprečno naklado ima Teološka fakulteta (456,25 izvodov), najmanjšo pa Akademija za glasbo in Akademija za gledališče, radio, film in televizijo (vsaka po 100 izvodov). Pri nekaterih fakultetah je bil pri določenih izdanih publikacijah zabeležen pojav tiska na zahtevo.

2.11 Prosto dostopne publikacije v letu 2017

Za znanstveno založništvo je značilno, da so poleg tiskanih izvodov knjige v prostem dostopu na voljo tudi na spletu v elektronski obliki. Največ prosto dostopnih publikacij, ki so bile izdane leta 2017, je svojim uporabnikom ponudila Pedagoška

fakulteta (64 %). Fakultete, ki niso navedene v spodnjem grafu, v letu 2017 niso imele prosto dostopnih publikacij. V povprečju je izmed vseh publikacij, ki so jih izdale fakultete, 35,5 % prosto dostopnih.

Slika 5: Odstotek prosto dostopnih publikacij v letu 2017

2.12 Knjižne zbirke

Lahko rečemo, da so knjižne zbirke odraz urejenosti in stabilnosti založniške dejavnosti posamezne založbe, zato je tovrsten podatek še posebej zanimiv. Največ knjižnih zbirk izdaja Filozofska fakulteta (26), sledijo pa ji Fakulteta za družbene vede (18), Fakulteta za arhitekturo in Teološka fakulteta (vsaka 4 knjižne zbirke), Pravna fakulteta (3 knjižne zbirke) in Ekonomska fakulteta, ki izdaja samo eno knjižno zbirko. Ostale fakultete publikacij ne izdajajo v knjižnih zbirkah.

2.13 Višina subvencij ARRS za leta 2015, 2016, 2017 in 2018

Javna agencija za raziskovalno dejavnost RS vsako leto razpiše javni razpis za sofinanciranje znanstvenih monografij, ki je pomemben vir prihodkov vsake znanstvene založbe. V letih 2015–2018 je 12 od 26 fakultet (46,2 %) prejelo subvencijo ARRS za izdajo znanstvenih monografij v skupnem znesku 523.028,21 evra oziroma v povprečju 130.757,05 evra na leto. Največji znesek subvencij je v tem obdobju prejela Filozofska fakulteta – 304.668,25 evra oziroma 58,25 % celotnega zneska, najmanj sredstev pa je prejela Ekonomska fakulteta – 1.710,5 evra oziroma 0,33 % celotnega zneska subvencij.

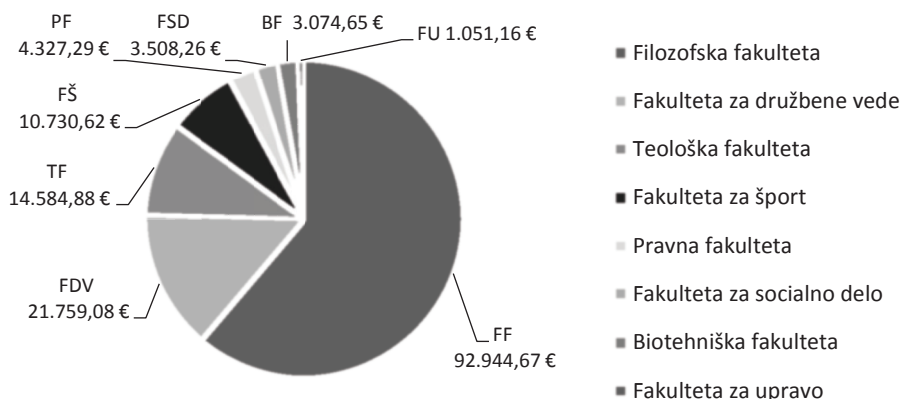
Tabela 3: Višina subvencij ARRS za leta 2015, 2016, 2017 in 2018

Naziv fakultete / akademije	Višina subvencij ARRS za monografije v letu 2015	Višina subvencij ARRS za monografije v letu 2016	Višina subvencij ARRS za monografije v letu 2017	Višina subvencij ARRS za monografije v letu 2018	SKUPAJ višina subvencij 2015–2018
Filozofska fakulteta	60.298,66 €	83.341,68 €	68.083,24 €	92.944,67 €	304.668,25 €
Fakulteta za družbene vede	25.939,86 €	25.297,78 €	17.726,54 €	21.759,08 €	90.723,26 €
Teološka fakulteta	10.470,84 €	7.388,74 €	9.648,57 €	14.584,88 €	42.093,03 €
Fakulteta za šport	8.939,69 €	9.162,38 €	- €	10.730,62 €	28.832,69 €
Pravna fakulteta	4.944,81 €	3.105,36 €	3.683,96 €	4.327,29 €	16.061,42 €
Pedagoška fakulteta	2.819,41 €	2.882,01 €	8.130,36 €	- €	13.831,78 €
Fakulteta za arhitekturo	5.981,49 €	- €	2.487,87 €	- €	8.469,36 €
Biotehniška fakulteta	- €	2.060,64 €	- €	3.074,65 €	5.135,29 €
Fakulteta za socialno delo	1.014,99 €	- €	- €	3.508,26 €	4.523,25 €
Fakulteta za upravo	- €	1.195,07 €	1.913,75 €	1.051,16 €	4.159,98 €
Medicinska fakulteta	2.819,41 €	- €	- €	- €	2.819,41 €
Ekonomska fakulteta	867,51 €	842,99 €	- €	- €	1.710,50 €
SKUPAJ	124.096,67 €	135.276,65 €	111.674,29 €	151.980,61 €	523.028,22 €

Leta 2015 je deset fakultet v povprečju prejelo 12.409,67 evra subvencije. Največ, 60.298,66 evrov, je prejela Filozofska fakulteta, kar znaša 48,6 % celotnega zneska.

Skupna višina subvencij ARRS za izdajo monografij se je v letu 2016 v primerjavi z letom 2015 povečala za 11.179,98 evrov oziroma 9 %. Devet fakultet si je v povprečju razdelilo 15.030,74 evrov subvencij. Največji znesek je ponovno prejela Filozofska fakulteta – 83.341,68 evrov (22.043,02 evrov oziroma 38,2 % več kot leta 2015). Ta znesek predstavlja 61,6 % celotnega zneska višine subvencij.

Višina subvencij ARRS za monografije v letu 2017 se je v primerjavi s preteklim letom zmanjšala za 17,4 % oziroma za 23.602,36 evrov, prav tako pa se je zmanjšalo tudi število prejemnikov subvencij (sedem fakultet). Kljub temu se je povprečni znesek na fakulteto povečal – 15.953,47 evrov. Največji znesek subvencije je že tretje leto prejela Filozofska fakulteta, in sicer 68.083,24 evrov (60,9 % celotnega zneska višine subvencij).

Slika 6: Višina subvencij ARRS za monografije v letu 2018

V letu 2018 se je skupni znesek za subvencije ARRS za monografije v primerjavi z letom 2017 povečal, in sicer za 36,1 % oziroma za 40.306,32 evrov. Osem fakultet si je v povprečju razdelilo 18.997,57 evrov. Najvišji znesek subvencije je prejela Filozofska fakulteta, in sicer 92.944,67 evrov, kar je največ v zadnjih štirih letih. V primerjavi z letom 2017 je Filozofska fakulteta dobila 36,5 % oziroma 24.861,41 evrov več. Ta znesek predstavlja 61,2 % celotnega zneska subvencij, kar pa je skoraj enak delež kot v zadnjih dveh letih.

2.14 Promocija založniške dejavnosti in družbena omrežja

Kot je splošno znano v tujini večina promocije akademskih knjig poteka preko družbenih omrežjih. Založbe fakultet članic Univerze v Ljubljani ne uporabljajo družbenih omrežij; izjema je Filozofska fakulteta, ki ima odprt Twitter račun Znanstvene založbe Filozofske fakultete (<https://twitter.com/ZZFF911>) in Facebook račun Knjigarne Filozofske fakultete (<https://www.facebook.com/Knjigarna-Filozofske-fakultete-Univerze-v-Ljubljani-216153621785067/>). Same fakultete in akademije imajo profile na Facebooku, Instagramu, YouTubeu in Twitterju, kjer pa redko objavljajo vsebine, povezane z izdajanjem publikacij njihovih založb.

2.15 Kakšen je pogled na skupno univerzitetno založbo na članicah Univerze v Ljubljani?

Na vprašanje o skupni univerzitetni založbi je v spletni anketi odgovorilo 43,5 % oziroma 10 anketirancev, ki so anketo izpolnili. Večina anketirancev, ki so na vprašanje odgovorili, je bila pri komentiranju zadržana, saj si niso znali predstavljati, kako bi založba delovala, vendar so bili ideji vseeno naklonjeni, če bi univerzitetna založba vsem članicam zagotavljala ustrezno tehnično, finančno in promocijsko podporo. Anketiranci so večinoma izpostavljali prednosti (profesionalno izdajanje in boljša distribucija monografij, lažja prodaja, mednarodna prepoznavnost univerze in njenih članic ter boljši pogoji financiranja) in slabosti (slabša povezava med avtorji in založbo, različni načini dela in izdajanja knjig), ki jih vidijo v skupni založbi, hkrati so nekateri poudarili, da ima veliko fakultet svoj sistem dela, ki bi ga bilo treba pod okriljem univerzitetne založbe poenotiti, čemur pa niso preveč naklonjeni.

3 ZNA NSTVENE REVIJE ČLANIC UNIVERZE V LJUBLJANI

Področje izdajanja znanstvenih revij je na fakultetah najbolj urejeno izmed vseh založniških segmentov. Razlog za to sta verjetno dolgoletna tradicija in pomembnost, ki ju imajo znanstvene revije za raziskovalce pri objavljanju člankov. Dejstvo je tudi, da je za naravoslovne, tehnične in medicinske vede običajno objavlanje prispevkov v znanstvenih revijah in ne v monografijah, ki so bolj značilne za družboslovne in humanistične znanosti.

Po eno strokovno revijo izdajata Pedagoška fakulteta (*Naravoslovna solnica*) in Akademija za gledališče, radio, film in televizijo (*Adept*), ki ju pri naši raziskavi nismo upoštevali. Najti je mogoče tudi vrsto študentskih glasil, ki jih izdajajo različna študentska društva.

Največ revij izdaja Filozofska fakulteta (14), po štiri revije izdajata Biotehniška fakulteta in Pravna fakulteta, po tri Fakulteta za družbene vede, Fakulteta za šport in Teološka fakulteta, po dve reviji Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, Fakulteta za socialno delo, Fakulteta za strojništvo ter Naravoslovno-tehniška fakulteta, ostale fakultete pa izdajajo po eno znanstveno revijo.

Znanstvenih revij ne izdajajo:

- Akademija za likovno umetnost in oblikovanje
- Fakulteta za farmacijo
- Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo
- Fakulteta za matematiko in fiziko

- Fakulteta za računalništvo in informatiko
- Fakulteta za pomorstvo in promet
- Medicinska fakulteta
- Zdravstvena fakulteta

V raziskavi nismo upoštevali revije *Promet – Traffic & Transportation*, saj jo Fakulteta za pomorstvo in promet izdaja v sozaložništvu z Univerzo v Zagrebu, sozaložništvo pa v kolofonu revije ni formalno zavedeno.

Skupno 46 znanstvenih revij izdaja 18 fakultet in akademij Univerze v Ljubljani.

Tabela 4: Znanstvene revije na Univerzi v Ljubljani

Naziv fakultete / akademije, ki izdaja revijo	Naslov revije v izvorniku oz. slovenščini	Naslov revije v angleščini	ISSN (tiskana izdaja)	ISSN (e-izdaja)
Akademija za glasbo	Glasbeno-pedagoški zbornik Akademije za glasbo v Ljubljani	The journal of music education of the Academy of Music in Ljubljana	1318-6876	/
Akademija za gledališče, radio, film in televizijo	Amfiteater, revija za teorijo scenskih umetnosti	Amfiteater – Journal of performing arts theory	1855-4539	1855-850X
Biotehniška fakulteta	Acta agriculturae Slovenica	Acta agriculturae Slovenica	1581-9175	1854-1941
Biotehniška fakulteta	Acta Silvae et Ligni	Acta Silvae et Ligni	2335-3112	2335-3953
Biotehniška fakulteta	Les: revija za lesno gospodarstvo (skrajšano: Les)	Wood: wood industry & economy journal (skrajšano: Wood)	2590-9932	0024-1067
Biotehniška fakulteta	Natura Sloveniae – Revija za terensko biologijo	Natura Sloveniae – Journal of Field biology	1580-0814	1854-3081
Ekonomška fakulteta	Economic and Business Review	Economic and Business Review	1580-0466	2335-4216
Fakulteta za arhitekturo	AR Arhitektura raziskave	Journal AR Architecture, Research	1580-5573	1581-6974

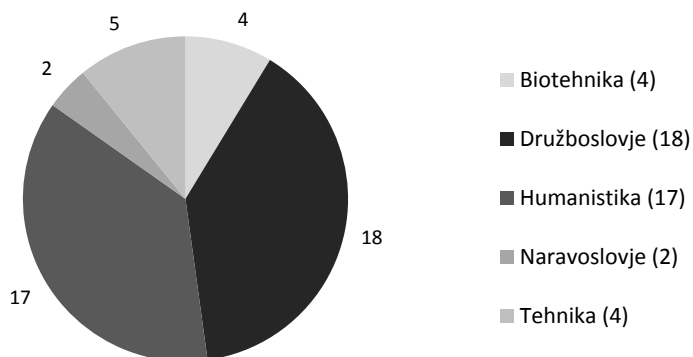
Naziv fakultete / akademije, ki izdaja revijo	Naslov revije v izvirniku oz. slovenščini	Naslov revije v angleščini	ISSN (tiskana izdaja)	ISSN (e-izdaja)
Fakulteta za družbene vede	Družboslovne razprave	Družboslovne razprave	0352-3608	1581-968X
Fakulteta za družbene vede	Metodološki zvezki	Advances in Methodology and Statistics	1854-0023	1854-0031
Fakulteta za družbene vede	Teorija in praksa	Teorija in praksa	0040-3598	/
Fakulteta za elektrotehniko	Elektrotehniški vestnik	Journal of Electrical Engineering and Computer Science	0013-5852	2232-3236
Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo	Acta hydrotechnica	Acta hydrotechnica	0352-3551	1581-0267
Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo	Igra ustvarjalnosti – teorija in praksa urejanja prostora	CREATIVITY GAME (CG) – Theory and Practice of Spatial Planning	/	2350-3637
Fakulteta za socialno delo	Socialno delo	Social work	0352-7956	/
Fakulteta za strojništvo	Strojniški vestnik	Journal of Mechanical Engineering	0039-2480	2536-2948
Fakulteta za strojništvo	Ventil: revija za fluidno tehniko, avtomatizacijo in mehatroniko	Ventil: Journal for Fluid Power, Automation and Mechatronics	1318-7279	2630-4090
Fakulteta za šport	Kinesiologia Slovenica	Kinesiologia Slovenica	1318-2269	2232-4062
Fakulteta za šport	Science of Gymnastics Journal	Znanost o gimnastiki	2232-2639	1855-7171
Fakulteta za šport	Šport: revija za teoretična in praktična vprašanja športa	Šport: revija za teoretična in praktična vprašanja športa	0353-7455	/

Naziv fakultete / akademije, ki izdaja revijo	Naslov revije v izvirniku oz. slovenščini	Naslov revije v angleščini	ISSN (tiskana izdaja)	ISSN (e-izdaja)
Fakulteta za upravo	Srednjeevropska revija za javno upravo	Central European Public Administration Review	2335-3414	2385-9717
Filozofska fakulteta	Acta Linguistica Asiatica	Acta Linguistica Asiatica	/	2232-3317
Filozofska fakulteta	Acta Neophilologica	Acta Neophilologica	0567-784X	2350-417X
Filozofska fakulteta	Andragoška spoznanja	Studies in Adult Education and Learning	1318-5160	2350-4188
Filozofska fakulteta	Ars & Humanitas	Ars & Humanitas	1854-9632	2350-4218
Filozofska fakulteta	Asian studies	Asian Studies	2232-5131	2350-4226
Filozofska fakulteta	Dela	Dela	0354-0596	1854-1089
Filozofska fakulteta	Documenta Praehistorica	Documenta Praehistorica	1408-967X	1854-2492
Filozofska fakulteta	ELOPE	ELOPE	1581-8918	2386-0316
Filozofska fakulteta	Keria	Keria	1580-0261	2350-4234
Filozofska fakulteta	Linguistica	Linguistica	0024-3922	2350-420X
Filozofska fakulteta	Muzikološki zbornik	Musicological Annual	0580-373X	2350-4242
Filozofska fakulteta	Slovenščina 2.0	Slovenščina 2.0	/	2335-2736
Filozofska fakulteta	Verba Hispanica	Verba Hispanica	0353-9660	2350-4250
Filozofska fakulteta	Vestnik za tuje jezike	Journal for Foreign Languages	1855-8453	2350-4269
Naravoslovno-tehniška fakulteta	RMZ – Materiali in geookolje	RMZ – Materials and Geoenvironment	1408-7073	1854-7400
Naravoslovno-tehniška fakulteta	Tekstilec	Tekstilec	0351-3386	2350-3696

Naziv fakultete / akademije, ki izdaja revijo	Naslov revije v izvorniku oz. slovenščini	Naslov revije v angleščini	ISSN (tiskana izdaja)	ISSN (e-izdaja)
Pedagoška fakulteta	CEPS – Revija Centra za študij edukacijskih strategij	CEPS Journal – Center for Educational Policy Studies Journal	1855-9719	2232-2647
Pravna fakulteta	Javna uprava	Journal Public Administration	1318-2277	/
Pravna fakulteta	Pravni letopis	Pravni letopis	1855-5861	/
Pravna fakulteta	Pravnik, revija za pravno teorijo in prakso	Pravnik, revija za pravno teorijo in prakso	0032-6976	2232-3538
Pravna fakulteta	Zbornik znanstvenih razprav	Zbornik znanstvenih razprav	1854-3839	2464-0077
Teološka fakulteta	Acta Ecclesiastica Sloveniae	Acta Ecclesiastica Sloveniae	0351-2789	/
Teološka fakulteta	Bogoslovni vestnik	Theological Quarterly	0006-5722	1581-2987
Teološka fakulteta	Edinost in dialog, Revija za ekumensko teologijo in medreligijski dialog	Unity and Dialogue, Journal for Ecumenical Theology and Interreligious Dialogue	2335-4127	2385-8907
Veterinarska fakulteta	Slovenski veterinarski zbornik	Slovenian veterinary research	1580-4003	2385-8761

3.1 Raziskovalna področja znanstvenih revij

Iz grafa (slika 7) je razvidno, da je 18 (39,1 %) znanstvenih revij s področja družboslovja, 17 revij (37 %) s področja humanistike, pet (10,9 %) s področja tehnike, štiri (8,7 %) s področja biotehnike in dve (4,3 %) s področja naravoslovja.

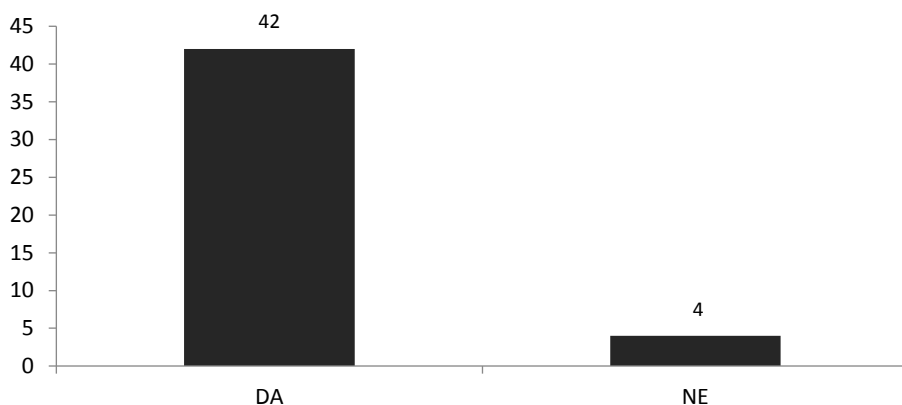

Slika 7: Raziskovalna področja znanstvenih revij

3.2 Jeziki znanstvenih revij

Znanstvene revije, ki jih izdajajo fakultete Univerze v Ljubljani, večinoma izhajajo v slovenskem in angleškem jeziku. Prisotni jeziki so še nemščina, francoščina, italijanščina, španščina, hrvaščina in srbsščina.

3.3 Tiskane izdaje revij

Slika 8: Ali znanstvena revija izhaja v tiskani obliki?

Večina znanstvenih revij, 42 oziroma 91,3 %, se tiska, štiri (8,7 %) pa ne. Te so *Igra ustvarjalnosti – teorija in praksa urejanja prostora*, *Science of Gymnastics*

Journal, Acta Linguistica Asiatica in Slovenščina 2.0, ki izhajajo samo v elektronski obliki.

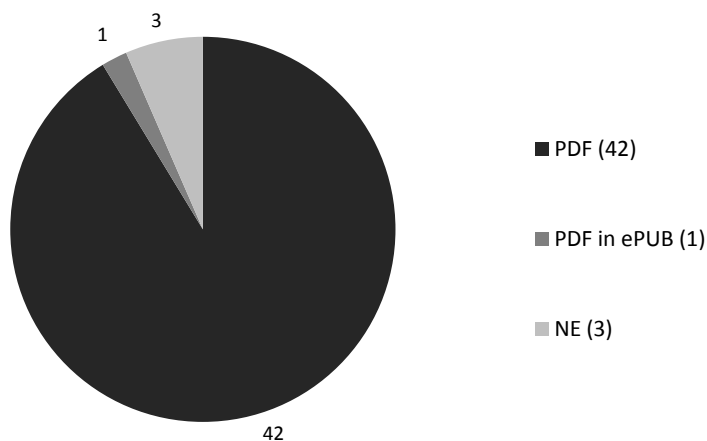
3.4 Povprečna cena posamezne številke revije

Cena povprečne tiskane znanstvene številke revije je 17 evrov. Najdražja je revija *Javna uprava*, ki stane 50 evrov, najcenejša pa je revija *Ventil*, ki stane 4 evre.

Cena letne naročnine na znanstveno revijo je v povprečju 32 evrov. Najdražjo letno naročnino, 88 evrov, ima revija *Javna uprava*, sledi ji revija *Acta Silvae et Ligni* (75 evrov). Najcenejšo letno naročnino imata reviji *Verba Hispanica* ter *Edinost in dialog* (10 evrov). Cene individualnih števil in letnih naročnin se razlikujejo in so odvisne od tega, kdo je kupec (študent, fizična ali pravna oseba, domača ali tuja ustanova ...), podatki pa so izračunani za revije, ki so imele podatke za ceno posamezne številke in letne naročnine. Način določanja cene posamezne številke sicer za nobeno revijo ni jasen in javno objavljen.

Natura Sloveniae (tudi tiskana verzija), *Igra ustvarjalnosti*, *Science of Gymnastics Journal*, *Acta Linguistica Asiatica*, *ELOPE* in *Slovenščina 2.0* so brezplačne revije.

3.5 Elektronska oblika in formati

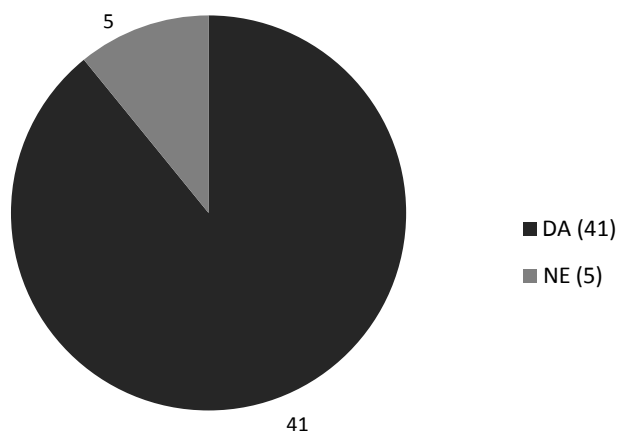

Slika 9: Ali revija izhaja v elektronski obliki in v kakšnem formatu?

Revije, ki ne izhajajo v elektronski obliki, so *Glasbeno-pedagoški zbornik* Akademije za glasbo v Ljubljani, *Pravnik*, revija za pravno teorijo in prakso in *Acta Ecclesiastica Sloveniae*. Vse druge znanstvene revije izhajajo v elektronski obliki v formatu PDF, *Acta Linguistica Asiatica* pa izhaja tudi v formatu epub.

3.6 Prosta dostopnost znanstvenih revij

Znanstvene revije bodo glede na Nacionalno strategijo odprtega dostopa do znanstvenih objav in raziskovalnih podatkov v Sloveniji 2015–2020 morale biti od leta 2020 v prostem dostopu, na kar so uredništva revij kar dobro pripravljena, saj iz grafa lahko razberemo, da je 89,1 % znanstvenih revij prosto dostopnih, 10,9 % revij pa ne. Prosto dostopne niso revije *Glasbeno-pedagoški zbornik* Akademije za glasbo v Ljubljani, *Pravnik*, *Pravni letopis*, *Javna uprava* in *Acta Ecclesiastica Sloveniae*.

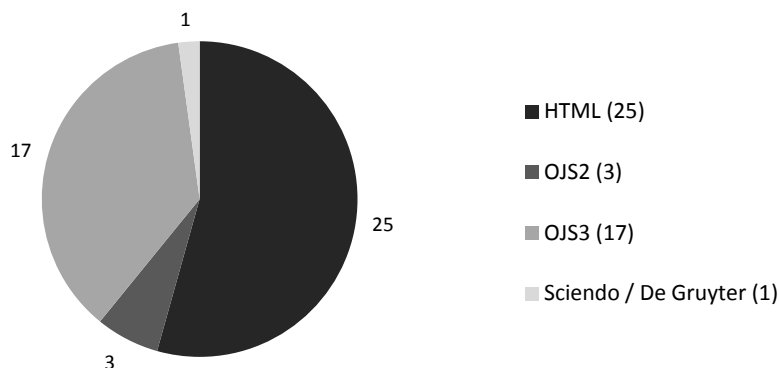

Slika 10: *Ali je znanstvena revija prosto dostopna?*

3.7 Spletne strani revij (platforme za izdajanje)

Spletna stran revije je nujna za uspešno izdajanje in promocijo same revije ter objavo arhivskih člankov. Uredništva to težavo rešujejo na najrazličnejše načine. Iz grafa (slika 11) je razvidno, da več kot polovica znanstvenih revij (54,3 %) temelji na platformi HTML, oziroma za arhiviranje svojih člankov uporablja najrazličnejše oblike spletnih strani, 37 % jih temelji na platformi OJS 3.0 (Open Journal System), 6,5 %

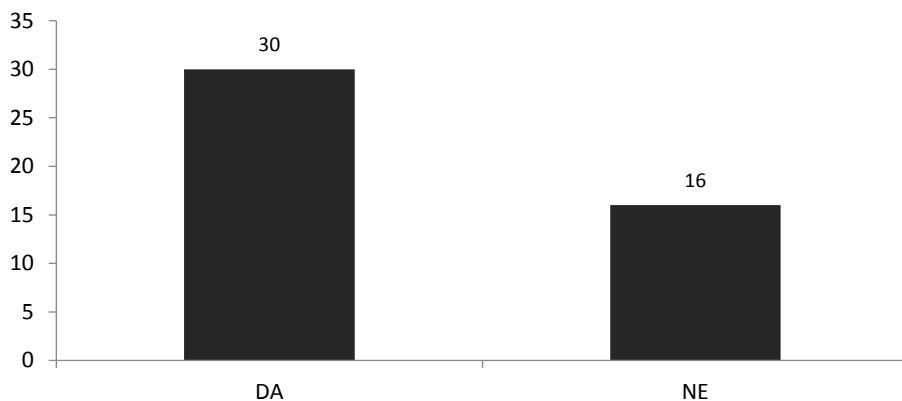
na platformi OJS 2.0, revija *RMZ – Materiali in geookolje* pa na platformi Sciendo/De Gruyter.

Slika 11: Spletne strani revij (platforme za izdajanje)

Platforma Open Journal System je (brezplačna) odprtokodna platforma in eden bolj razširjenih sistemov za izdajanje znanstvenih revij, sploh v okviru univerzitetnega založništva. Omogoča tudi celoten uredniški postopek izdajanja, kar pomeni, da avtorji oddajo članke prek te platforme in ne klasično po e-pošti. Prek te platforme lahko avtomatizirano poteka tudi recenzijski postopek in vsi ostali založniški procesi.

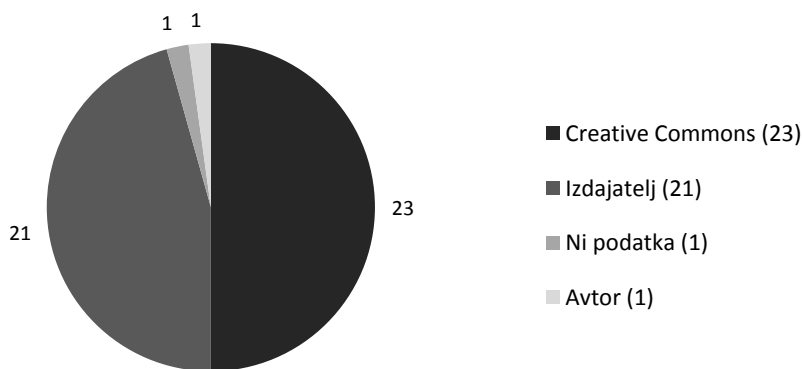
3.8 DOI-številk

Slika 12: Imajo članki DOI-številk?

DOI-številke so v tujini znotraj akademskega založništva pravzaprav obvezne za vse članke in publikacije. Iz zgornjega grafa je razvidno, da ima 30 (65,2 %) znanstvenih revij DOI-številke (identifikator digitalnega objekta ali Digital Object Identifier je oznaka za dokumente, ki nastanejo v elektronski obliki), 16 (34,8 %) znanstvenih revij pa ne. Za DOI-številko se je potrebno registrirati pri eni izmed agencij za registracijo, kar je povezano z dodatnimi stroški.

3.9 Nosilci avtorskih pravic (fakulteta, avtorji, licenca Creative Commons)

Slika 13: *Kdo je nosilec avtorskih pravic?*

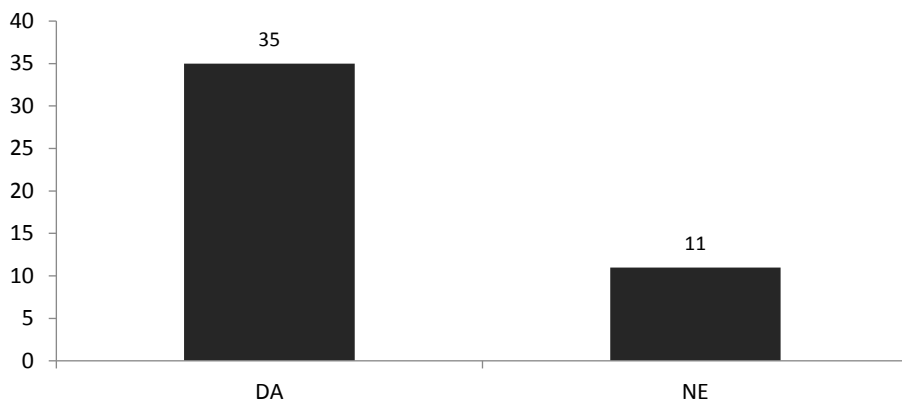
Polovica znanstvenih revij, torej 50 % (23), je objavljenih pod licenco Creative Commons, kar pomeni, da so pripravljene na že omenjeno nacionalno strategijo o odprtem dostopu. S tem si uredništva prizadevajo, da bi bili vsi raziskovalni dosežki dostopni čim širšemu krogu ljudi, in tako podpirajo globalno izmenjavo raziskovalnih dosežkov. Za 45,6 % (21) znanstvenih revij nosi pravice izdajatelj, torej fakulteta, pri kateri revija izhaja, za 2,2 % oziroma za eno znanstveno revijo je nosilec avtorskih pravic avtor. Za eno revijo podatka o nosilcu avtorskih pravic ni bilo mogoče pridobiti (2,2 %).

3.10 Prvo leto izida posameznih revij

V povprečju znanstvene revije, ki jih izdajajo članice Univerze v Ljubljani, izhajajo od leta 1988 naprej. Najstarejša znanstvena revija je revija *Pravnik*, ki je prvič izšla

leta 1862, nato je s prekinitvami izhajala do leta 1965, potem pa spet redno. Redno brez prekinitev izhaja *Bogoslovni vestnik*, in sicer od leta 1920 dalje. Najmlajša revija je *Slovenščina 2.0*, ki v elektronski obliki izhaja od leta 2013 dalje. Številne revije so v preteklosti že izhajale s prekinitvami oziroma pod drugimi naslovi, kar je pogost vzorec pri revijah, ki jih je zajela naša raziskava.

3.11 E-arhiv člankov

Slika 14: *Ali obstaja e-arhiv vseh člankov od prvega letnika dalje?*

Več kot tri četrtine (76,1 %) znanstvenih revij (35), ki jih izdajajo članice Univerze v Ljubljani, ima e-arhiv vseh člankov od prvega letnika dalje, 23,9 % (11) pa ne. Večina jih ima elektronski arhiv na portalu dLib ali njihovih spletnih strani.

3.12 Število izdanih zvezkov v letu 2017

Povprečno število posameznih zvezkov znanstvenih revij v letu 2017 je bilo 2,8. V največ zvezkih (12) je izšel *Strojniški vestnik*, samo en zvezek v tem letu pa so izdale revije *Acta Ecclesiastica Sloveniae*, *Documenta Praehistorica*, *Edinost in dialog*, *Igra ustvarjalnosti*, *Javna uprava*, *Linguistica*, *Verba Hispanica*, *Vestnik za tuje jezike* in *Zbornik znanstvenih razprav*.

3.13 Povzetki v slovenščini

Kar 82,6 % oziroma 38 znanstvenih revij ima povzetke v slovenščini, 15,2 % ali 7 revij nima slovenskih povzetkov, za 2,2 % oziroma eno revijo pa nismo uspeli pridobiti podatka. Povzetek v slovenskem jeziku je sicer obvezni element vseh revij, ki jih sofinancira ARRS.

3.14 Povzetki v angleščini

Podobno kot pri povzetkih v slovenščini ima 82,6 % oziroma 38 znanstvenih revij povzetke v angleščini, 13 % (šest revij) jih povzetkov nima, za 4,4 % oziroma dve znanstveni reviji pa ni podatka o angleških povzetkih člankov. Povzetki v angleškem jeziku so sicer obvezni element vseh revij, ki se želijo vpisati v mednarodne bibliografske baze.

3.15 Skupni obseg posameznega letnika 2017 (število strani)

Povprečni obseg letnika 2017 je 398 strani. Največ strani je imela znanstvena revija *Teorija in praksa*, ki je obsegala 1121 strani, najmanj pa znanstvena revija *Metodološki zvezki*, ki je v letu 2017 obsegala 59 strani. Za znanstvene revije *Acta Ecclesiastica Sloveniae*, *Javna uprava* in *Šport* podatka o obsegu posameznega letnika za leto 2017 ni bilo mogoče pridobiti.

Računanje obsega posameznega letnika je bilo oteženo, saj imajo nekatere revije digitalizirane samo PDF-verzije člankov in ne cele revije. Tako so bili iz štetja ponekod izvzeti naslovna stran, kolofon in navodila za avtorje.

3.16 Skupni obseg posameznega letnika 2017 (avtorske pole)

Povprečni obseg avtorske pole za znanstvene revije, ki so izšle leta 2017, znaša 32 avtorskih pol oziroma 960.000 znakov s presledki (ena avtorska pola ima 30.000 znakov s presledki). Največ avtorskih pol v letu 2017 obsega znanstvena revija *Strojniški vestnik*, ki je izšel v 136 avtorskih polah, najmanj avtorskih pol pa je obsegala revija *Metodološki zvezki* (pet avtorskih pol).

Podobno kot računanje obsega posameznega letnika, je bilo oteženo tudi računanje obsega avtorskih pol posameznega letnika zaradi digitalizacije samo nekaterih PDF-verzij člankov in ne cele revije. Tako so bili iz štetja znakov s presledki ponekod izvzeti naslovna stran, kolofon in navodila za avtorje.

3.17 Število tiskanih izvodov zadnje številke

Za več kot polovico revij (24 od 46) je povprečni obseg tiskanih izvodov zadnje številke 281. Podatke smo pridobivali iz kolofonov posameznih revij, zapisov v Co-bissu ali pa s preverjanjem pri urednikih. Največjo naklado ima znanstvena revija *Ventil*, ki je izšla v 1500 izvodih, najmanj pa znanstvene revije *Asian Studies*, *Pravni letopis* in *Les*. Te revije so izšle v 100 izvodih ali manj.

3.18 Subvencija ARRS za znanstvene revije v letih 2018 in 2019

ARRS redno objavlja dvoletni razpis za sofinanciranje izdajanja znanstvenih periodičnih publikacij, ki pogosto predstavlja glavni (če ne kar edini) finančni vir za izdajanje publikacij. Pri prijavih na ta razpis so članice UL, v nasprotju z razpisom za sofinanciranje znanstvenih monografij, veliko bolj uspešne, saj večina revij prejema subvencijo ARRS. Subvencije v obeh letih niso prejemale znanstvene revije *Glasbeno-pedagoški zbornik Akademije za glasbo v Ljubljani*, *AR Arhitektura raziskave* in *Keria* (ta revija prejema subvencijo na razpisu za kulturne projekte Javne agencije za knjigo RS).

Tabela 5: Subvencija ARRS za znanstvene revije v letih 2018 in 2019

Naslov revije v izvorniku oz. slovenščini	Subvencija ARRS (v letu 2018)	Subvencija ARRS (v letu 2019)	SKUPAJ (v letu 2018 in 2019)
Strojniški vestnik	23.772,33 €	17.972,48 €	41.744,81 €
Pravnik, revija za pravno teorijo in prakso	19.017,86 €	17.972,48 €	36.990,34 €
Ventil: revija za fluidno tehniko, avtomatizacijo in mehatroniko	18.955,31 €	17.972,48 €	36.927,79 €
Documenta Praehistorica	9.383,81 €	17.972,48 €	27.356,29 €
Bogoslovni vestnik	9.915,56 €	15.456,33 €	25.371,89 €
Muzikološki zbornik	10.322,19 €	15.024,99 €	25.347,18 €
Acta agriculturae Slovenica	10.990,04 €	12.628,90 €	23.618,94 €
Asian Studies	8.132,64 €	14.377,98 €	22.510,62 €
Teorija in praksa	10.259,64 €	11.940,91 €	22.200,55 €
Ars & Humanitas	7.507,05 €	13.975,40 €	21.482,45 €
Tekstilec	8.132,64 €	10.064,59 €	18.197,23 €
Slovenski veterinarski zbornik	8.507,99 €	9.130,02 €	17.638,01 €

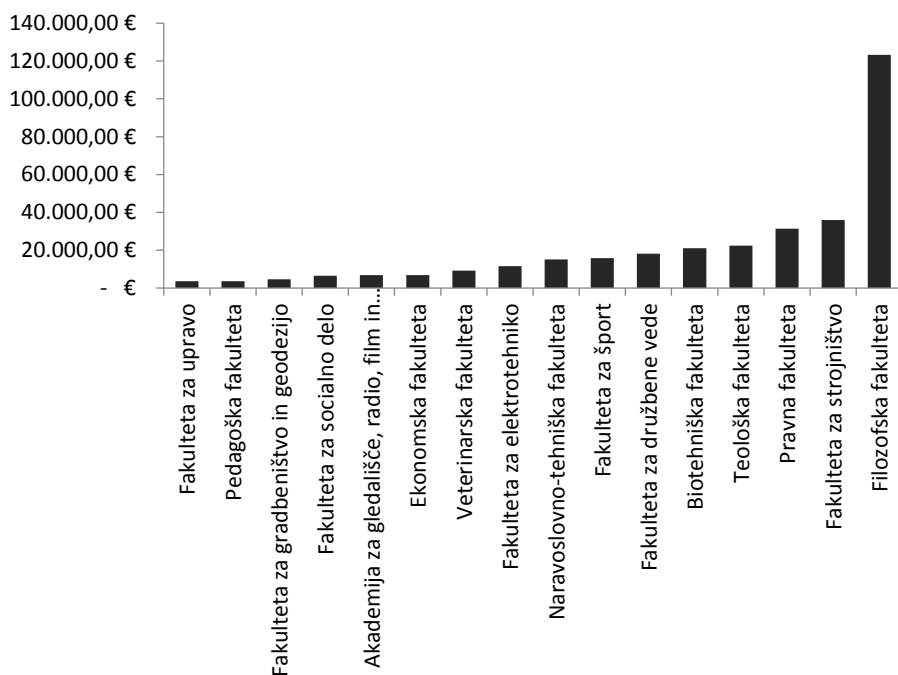
Naslov revije v izvorniku oz. slovenščini	Subvencija ARRS (v letu 2018)	Subvencija ARRS (v letu 2019)	SKUPAJ (v letu 2018 in 2019)
Andragoška spoznanja	7.507,05 €	8.741,81 €	16.248,86 €
Dela	6.881,46 €	8.554,90 €	15.436,36 €
Linguistica	6.568,67 €	8.741,81 €	15.310,48 €
ELOPE	6.568,67 €	7.332,77 €	13.901,44 €
Vestnik za tuje jezike	5.004,70 €	8.051,67 €	13.056,37 €
Amfiteater, revija za teorijo scenskih umetnosti	6.005,64 €	6.901,43 €	12.907,07 €
Družboslovne razprave	5.373,79 €	6.175,34 €	11.549,13 €
Elektrotehniški vestnik	- €	11.502,38 €	11.502,38 €
Verba Hispanica	5.317,49 €	5.981,24 €	11.298,73 €
Kinesiologia Slovenica	6.255,87 €	5.032,29 €	11.288,16 €
CEPS – Revija Centra za študij edukacijskih strategij	6.976,55 €	3.594,49 €	10.571,04 €
Šport: revija za teoretična in praktična vprašanja športa	3.127,93 €	7.188,99 €	10.316,92 €
Javna uprava	4.404,13 €	5.751,19 €	10.155,32 €
RMZ – Materiali in geookolje	4.804,51 €	5.061,05 €	9.865,56 €
Economic and Business Review	2.252,11 €	6.901,43 €	9.153,54 €
Zbornik znanstvenih razprav	3.513,30 €	5.055,30 €	8.568,60 €
Acta Linguistica Asiatica	3.603,38 €	4.600,95 €	8.204,33 €
Acta Silvae et Ligni	5.004,70 €	2.760,57 €	7.765,27 €
Acta Neophilologica	3.002,82 €	4.644,08 €	7.646,90 €
Science of Gymnastics Journal	3.065,38 €	3.522,60 €	6.587,98 €
Edinost in dialog, Revija za ekumensko teologijo in medreligijski dialog	2.252,11 €	4.313,39 €	6.565,50 €
Slovenščina 2.0	1.157,33 €	5.291,09 €	6.448,42 €
Socialno delo	- €	6.441,33 €	6.441,33 €
Acta hydrotechnica	3.002,82 €	3.220,66 €	6.223,48 €
Natura Sloveniae – Revija za terensko biologijo	2.189,55 €	2.516,14 €	4.705,69 €
Acta Ecclesiastica Sloveniae	1.802,31 €	2.667,11 €	4.469,42 €
Pravni letopis	1.251,17 €	2.516,14 €	3.767,31 €
Srednjeevropska revija za javno upravo	- €	3.594,49 €	3.594,49 €

Naslov revije v izvorniku oz. slovenščini	Subvencija ARRS (v letu 2018)	Subvencija ARRS (v letu 2019)	SKUPAJ (v letu 2018 in 2019)
Les: revija za lesno gospodarstvo (skrajšano: Les)	- €	3.105,64 €	3.105,64 €
Igra ustvarjalnosti – teorija in praksa urejanja prostora	938,38 €	1.437,79 €	2.376,17 €
Metodološki zvezki	1.876,76 €	- €	1.876,76 €
Glasbeno-pedagoški zbornik Akademije za glasbo v Ljubljani	- €	- €	0,00 €
AR Arhitektura raziskave	- €	- €	0,00 €
Keria	- €	- €	0,00 €
SKUPAJ	254.605,64 €	335.689,11 €	590.294,75 €

Leta 2018 so znanstvene revije, ki izhajajo pri fakultetah Univerze v Ljubljani, prejele 254.605,64 evrov subvencij, tako je 39 revij v povprečju prejelo 6.528,35 evrov. Največ sredstev je prejela znanstvena revija *Strojniški vestnik*, in sicer 23.772,33 evrov, kar je skoraj desetina (9,34 %) višine celotnega zneska subvencije ARRS za znanstvene revije, ki jih izdajajo članice UL. Tri znanstvene revije (*Strojniški vestnik*, *Pravnik* in *Ventil*) so skupno prejele 61.745,50 evrov subvencij, kar je skoraj četrtina (24,25 %) vseh sredstev, ki jih prejmejo znanstvene revije Univerze v Ljubljani. Najmanj sredstev je dobila revija *Igra ustvarjalnosti* – 938,38 evrov, kar je 0,37 % vseh sredstev.

V primerjavi z letom 2018 so znanstvene revije članic Univerze v Ljubljani leta 2019 prejele 31,85 % oziroma 81.03,47 evrov več razpisanih sredstev, kar znaša 335.689,11 evrov. Čeprav so subvencijo prejele tri revije več kot prejšnje leto, je povprečni znesek na 42 revij znašal 7.992,59 evrov na revijo (1.464,25 evrov oziroma 22,4 % več). Največ sredstev (najvišji možni znesek na revijo) so dobile revije *Strojniški vestnik*, *Ventil*, *Documenta Praehistorica* in *Pravnik*, ki so dobile vsaka po 17.972,48 evrov (skupno 71.889,92 evrov), kar je 21,42 % vseh razpoložljivih sredstev. Najmanj sredstev je ponovno dobila revija *Igra ustvarjalnosti* (1.437,79 evrov oziroma 0,43 % vseh sredstev).

Leta 2019 je subvencijo ARRS za znanstvene revije prejemale 16 fakultet, ki izdajajo znanstvene revije, za subvencijo pa nista zaprosili Akademija za glasbo, ki izdaja *Glasbeno-pedagoški zbornik Akademije za glasbo v Ljubljani*, in Fakulteta za arhitekturo, ki izdaja revijo *AR Arhitektura raziskave*. V povprečju je vsaka članica pridobila 20.980,57 evrov subvencij ARRS.

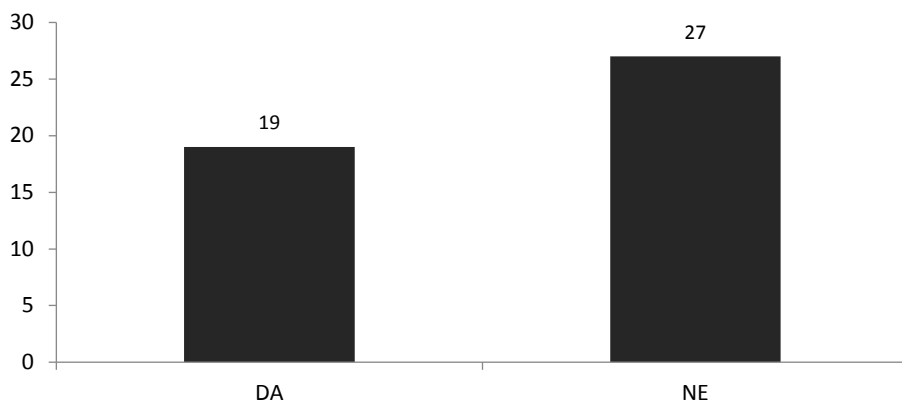
Slika 15: Subvencija ARRS za leto 2019 po fakultetah

Najvišjo skupno subvencijo za znanstvene revije je prejela Filozofska fakulteta (za 13 revij), in sicer 123.291,17 evrov, kar je 36,7 % vseh sredstev, ki so jih tega leta dobile članice Univerze v Ljubljani za izdajanje znanstvene periodike. Najmanj sredstev je pridobila Fakulteta za upravo, ki izdaja eno revijo – 3.594,49 evrov oziroma 1,07 % celotnega zneska subvencij.

3.19 Vpis v razvid medijev

Vse znanstvene revije razen *Glasbeno-pedagoškega zbornika Akademije za glasbo v Ljubljani* so vpisane v razvid medijev, kar je po zakonu tudi obveza izdajatelja. Največ, 35 znanstvenih revij oziroma 76,1 % ima v razvidu medijev zapisane pravilne podatke (odgovorna oseba, odgovorni urednik ...), 11 oziroma 23,9 % znanstvenih revij pa ima vnesene napačne podatke, kar kaže na slabšo organiziranost založništva na posamezni članici UL.

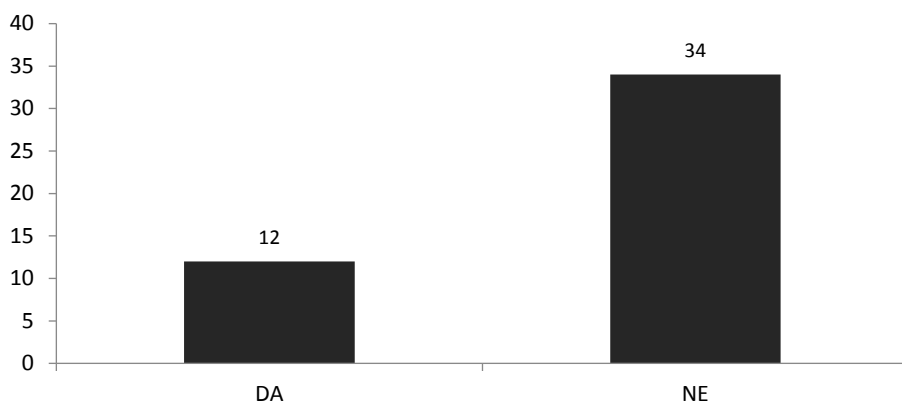
3.20 Vpis v mednarodno bibliografsko bazo Scopus

Slika 16: *Ali je revija vpisana v Scopus?*

Scopus je multidisciplinarna bibliografska zbirka s citatnim indeksom, ki jo gradi največji založnik mednarodne znanstvene literature Elsevier in predstavlja eno najpomembnejših in najbolj zaželenih mednarodnih bibliografskih baz. Kot je razvidno iz zgornjega grafa, 27 znanstvenih revij oziroma 58,7 % ni vpisanih v citatno bazo Scopus, 19 revij oziroma 41,3 % znanstvenih revij pa je vpisanih v to citatno bazo podatkov.

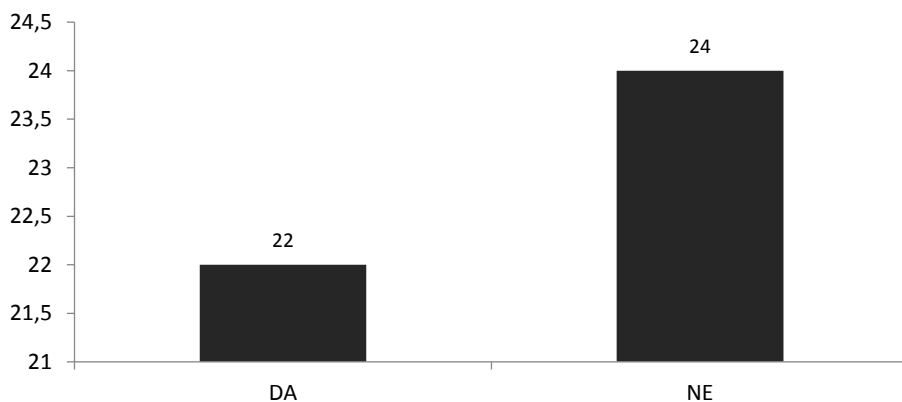
3.21 Vpis v mednarodno bibliografsko bazo Web of Science

Slika 17: *Ali je revija vpisana v Web of Science?*

Servis Web of Science (WoS) nastaja pod okriljem Clarivate Analytics in je, podobno kot Scopus, multidisciplinarna bibliografska baza z indeksi citiranosti: Science Citation Index Expanded® (SCI-EXPANDED), Social Sciences Citation Index® (SSCI) in Arts & Humanities Citation Index® (A&HCI). 73,9 % oziroma 34 znanstvenih revij ni vpisanih v bazo podatkov Web of Science (WoS), 12 znanstvenih revij oziroma 26,1 % pa je vpisanih.

3.22 Vpis v mednarodno bibliografsko bazo DOAJ

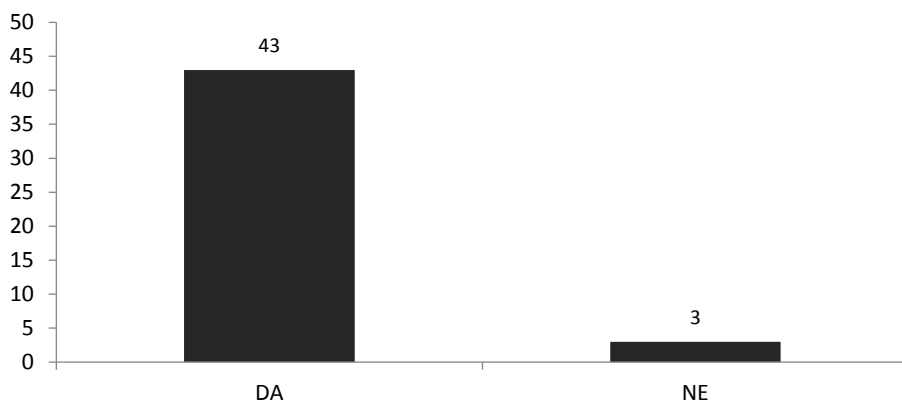

Slika 18: *Ali je revija vpisana v DOAJ?*

DOAJ (Directory of Open Access Journals) je spletni portal, ki ga izdaja neprofitna organizacija in je namenjen iskanju člankov znanstvenih revij. V DOAJ so vključene le tiste revije, ki svoje članke objavljajo v prostem dostopu. Vpis v DOAJ predvideva tudi nacionalna strategija odprtega dostopa in Načrt S. Vpis v bazo je pogojen s strogimi formalnimi pogoji, zato DOAJ velja za eno najzanesljivejših bibliografskih baz, čeprav ne računa indeksa citiranosti. Kot je razvidno iz zgornje preglednice, je v bazi DOAJ (The Directory of Open Access Journals) vpisanih 22 oziroma 47,8 % znanstvenih revij.

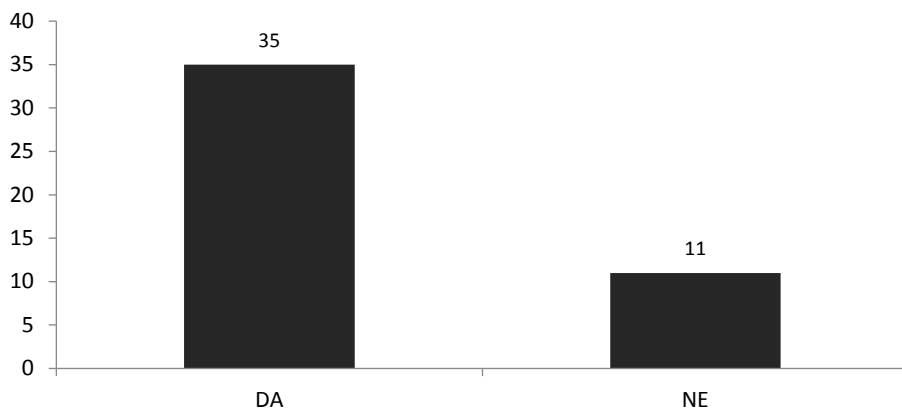
3.23 Vpis v slovensko digitalno knjižnico dLib

V Digitalno knjižnico Slovenije (dLib) je vpisana večina znanstvenih revij – 93,5 % oziroma 43 revij, tri revije (6,5 %) pa niso. Visok odstotek vključenosti revij v dLib je verjetno posledica dejstva, da prisotnost v dLib zahteva ARRS na razpisu za sofinanciranje znanstvenih revij.

Slika 19: *Ali je revija vpisana v dLib?*

3.24 Vpis člankov v COBISS

Slika 20: *Ali so vsi članki iz leta 2017 vpisani v COBISS?*

Več kot tri četrtine oziroma 35 (76,1 %) znanstvenih revij je vpisanih v informacijski sistem COBISS, 23,9 % oziroma 11 znanstvenih revij pa ne, čeprav bi morali biti glede na določila razpisa ARRS vsi članki sofinanciranih revij vpisani v COBISS.

3.25 Indeks citiranosti v letu 2017

Tabela 6: Indeks citiranosti revij v mednarodnih bibliografskih bazah

Naslov revije v izvorniku	Journal Citation Reports (JCR)	Scientific Journal Rankings (SJR)	Source Normalized Impact per Paper (SNIP)
Acta agriculturae Slovenica	/	0,16	0,356
Metodološki zvezki	/	0,13	0,139
Teorija in praksa	/	0,25	0,523
Elektrotehniški vestnik	/	0,13	0,054
Strojniški vestnik	1,182	0,47	1,196
Science of Gymnastics Journal	/	0,28	0,787
Ars & Humanitas	/	/	0,223
Asian Studies	/	0,206	0,857
Dela	/	0,122	0,327
Documenta Praehistorica	/	0,481	0,781
Muzikološki zbornik	/	/	0,174
Tekstilec	/	0,154	0,405
CEPS – Revija Centra za študij edukacijskih strategij	/	0,159	0,354
Bogoslovni vestnik	/	0,228	0,999
Slovenski veterinarski zbornik	0,25	0,143	0,276

Kot je razvidno iz zgornje tabele, je le 15 od 46 (32,6 %) znanstvenih revij, ki jih izdajajo članice Univerze v Ljubljani, vpisanih v navedene bibliografske baze in imajo izračunan faktor vpliva oziroma indeks citiranosti.

Journal Citation Reports (JCR) črpa podatke citiranosti pri bazi Web of Science. V letu 2017 sta bili zavedeni le dve reviji – *Slovenski veterinarski zbornik* (0,25) in *Strojniški vestnik* (1.182), ki je imel v tej bazi najvišji indeks citiranja.

SCImago Journal & Country Rank (SJR) je prosto dostopen portal z bibliometričnimi podatki znanstvenih revij. Portal črpa podatke iz zbirke Scopus. SJR je v letu 2017 zajemal 13 znanstvenih revij. Med vsemi je bila najbolje citirana revija *Documenta Praehistorica* (0,481), najnižji indeks pa je imela revija *Dela* (0,122).

Source-Normalized Impact per Paper (SNIP) je bibliometrični podatek, ki meri vpliv določene revije tako, da v izračun vrednosti zajame celotni kontekst

citiranosti področja, kateremu revija spada, podatke pa črpa iz Scopus. Baza podatkov SNIP je v letu 2017 zajemala vse zgoraj naštete znanstvene revije. Najboljši indeks je imel *Strojniški vestnik* (1,196), najnižjega pa revija *Metodološki zvezki* (0,139).

Med vsemi znanstvenimi revijami, ki jih izdajajo članice Univerze v Ljubljani, bi kot posebnost lahko izpostavili *Strojniški vestnik* in *Slovenski veterinarski zbornik*, ki sta indeksirani v obeh pomembnejših citatnih bazah. *Strojniški vestnik* je ena bolje citiranih znanstvenih revij, ki izhajajo v okviru Univerze v Ljubljani.

4 PRIMERJAVA SLOVENSКИH SPLOŠNIH IN ZNANSTVENIH ZALOŽB

Ker je založništvo Univerze v Ljubljani zelo razdrobljeno na posamezne članice, ki bolj ali manj uspešno pridobivajo subvencije ARRS in temu primerno izdajajo znanstvene in strokovne monografije, učbenike ter revije, smo univerzitetno založniško dejavnost primerjali s številom izdanih naslovov večjih slovenskih založb.

4.1 Primerjava s splošnim knjižnim trgom

Tabela 10: Število izdanih naslovov v letu 2018⁴

Ime založbe	Število izdanih naslovov v letu 2018	Ime založbe	Število izdanih naslovov v letu 2018
Mladinska knjiga	370	Morfem	56
Učila	339	Miš	46
KMŠ – hiša knjig	104	Didakta	36
Družina	103	UMco	28
Mohorjeva družba	70	Sanje	26
Beletrina	68	Litera	25
Cankarjeva založba	62	SKUPAJ	1.333

⁴ Podatke, ki so pridobljeni s pomočjo bibliografske baze COBISS, je posredoval Rok Gregorin, ki se v založbi Mladinska knjiga ukvarja z analizami slovenskega knjižnega trga.

Skupno je 13 večjih komercialnih slovenskih založb v letu 2018 izdalo 1.333 različnih naslovov knjig, v povprečju 103 knjige na založbo.

Največ knjižnih naslovov je izdala založba Mladinska knjiga – 370, če upoštevamo še njeno hčerinsko Cankarjevo založbo, pa se število povzpne na 432. Druga največja založba po številu izdanih knjig na leto je založba Učila, ki je v letu 2018 izdala 339 knjig, tretja in četrta pa sta KMŠ – hiša knjig (104) in založba Družina (103).

Fakultete in akademije Univerze v Ljubljani so v letu 2018 skupno izdale 282 znanstvenih in strokovnih monografij ter učbenikov, podobno pa je bilo tudi število izdaj leto prej. Leta 2016 so članice UL izdale 314 publikacij. Če primerjamo te podatke s številom izdanih naslovov v komercialnih slovenskih založbah leta 2018, lahko ugotovimo, da bi v primeru ustanovitve univerzitetne založbe Univerze v Ljubljani ta po številu izdanih naslovov postala tretja največja založba v Republiki Sloveniji, takoj za Mladinsko knjigo in založbo Učila.

5 ZAKLJUČEK

Podatki pričujoče raziskave, kažejo trenutno stanje znanstvenega založništva na Univerzi v Ljubljani. Večina fakultet in akademij sicer izdaja znanstvene in strokovne monografije, učbenike ter znanstvene revije, ki pripomorejo k razvoju znanosti in različnih ved v Sloveniji in po svetu, a založniška dejavnost je močno razdrobljena.

Raziskava kaže, da polovica fakultet na leto izda približno deset knjig, medtem ko druge fakultete v tem času izdajo le nekaj publikacij ali pa sploh nič. Kot kažejo rezultati, Znanstvena založba Filozofske fakultete pri izdajanju monografij, revij ter črpanju denarnih sredstev ARRS močno izstopa, saj je vodilna založba na Univerzi v Ljubljani ter tako posledično v celi Sloveniji.

Faktor vpliva oziroma indeks citiranosti, ki v znanstvenem raziskovanju pomeni prepoznavnost znanstvenika oziroma revije, ima le tretjina znanstvenih revij. Verjetno bi skupna založniška politika in znamka Ljubljana University Press znanstvenim revijam dala večji ugled v mednarodnem prostoru in tudi večjo kredibilnost pri vpisu v mednarodne bibliografske baze.

Čeprav bi, kot pokažejo rezultati spletnega vprašalnika, večina fakultetnih založb dovolila odprti dostop za svoje znanstvene monografije in revije, tega trenutno javnosti ponuja le peščica založb. Glede na to, da bo odprti dostop v prihodnosti pomenil pogoj za pridobitev subvencij ARRS, bi založbe imele večjo možnost financiranja ter posledično večjo število izdanih znanstvenih monografij. Prav tako večina založb ne omogoča nakupa izdanih knjig prek spletne strani in ne uporablja družabnih omrežij za promocijo svoje založniške

dejavnosti, čeprav so to najbolj razširjeni kanali za obveščanje uporabnikov o storitvah.

Čeprav večina fakultet nima jasno zapisanega pravilnika o delovanju založbe in o sprejemanju letnega založniškega programa, bi ustanovitev skupne založbe zagotovo pripomogla k boljši urejenosti in črpanju javnih sredstev, to pa bi se dolgoročno odražalo v prepoznavnosti Univerze v Ljubljani doma in po svetu.

Univerza v Ljubljani se že vrsto let spogleduje z idejo o lastni univerzitetni založbi, stoletnica Univerze pa se zdi primerna spodbuda, da te načrte tudi dejansko uresničimo. Založniška dejavnost na članicah je zelo raznovrstna, zato je ustanavljanje takšne založbe tudi velik administrativni zalogaj. Združevanje založniških dejavnosti je smiselno uvajati postopoma in ob konsenzu vseh vpletenih. Upoštevati je treba specifičnost založniških dejavnosti na posameznih članicah in prevzemati uspešne založniške prakse, ki se izvajajo na fakultetah in akademijah. Z združevanjem založništva bi dobili močno založniško znamko, ki bi sledila visokim akademskim založniškim standardom in bi bila sinonim za kakovost in inovativnost.

Verjamemo, da bi bili tako zagotovljeni tudi ugodnejši pogoji za izdajo strokovnih in znanstvenih publikacij, ki bi dosegale širši krog bralcev.

Založniška dejavnost na fakultetah in akademijah UL zelo dejavna, celo v taki meri, da bi skupna znanstvena založba Univerze v Ljubljani predstavljala tretjo največjo založbo v Sloveniji po številu izdanih knjig na leto. Mladinska knjiga s Cankarjevo založbo izda okoli 400 knjig letno, založba Učila dobrih 300, blizu te številke pa je ta hip tudi založniška dejavnost Univerze v Ljubljani. Če zraven prištejemo še 46 znanstvenih revij, ki letno izdajo okoli 130 zvezkov, pa je številka še mnogo višja. Argumenti zagotovo govorijo v prid združevanja založniške dejavnosti UL, a k tovrstnemu projektu je treba pristopati postopoma, vsekakor tudi z mislijo na odprto znanost in transparentno znanstveno komuniciranje.

Pod skupnim imenom bi se založništvo Univerze v Ljubljani lažje predstavljalo v mednarodnem prostoru in hitreje povezovalo v mednarodna založniška združenja in bibliografske baze, s čimer bi naši raziskovalci, pa tudi sama Univerza pridobili večji ugled. Takšna oblika založništva na univerzah je ustaljena praksa vseh večjih univerz na svetu. Vse slovenske univerze, razen ljubljanske, imajo formalno organizirane enotne založbe, a se njihov doseg ne more primerjati s tovrstnimi založbami v tujini. Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani je tako, s 70 izdanimi monografijami in 24 številkami znanstvenih revij letno, največja univerzitetna založba pri nas in predstavlja tretjino vse založniške produkcije na Univerzi v Ljubljani.

